

Samengesteld door
Linus Hesselink en
Lucien Wopereis

Congres: advocaat en de 'rule of law' **Geen legal transplant**

Wanneer is het verlenen van juridische hulp aan transitie- en ontwikkelingslanden nog gewenste hulpverlening en wanneer paternalisme? Deze vraag liep als de rode draad door het congres De advocaat en de 'rule of law' op 13 september in Leiden, georganiseerd door het Van Vollenhoven Instituut en de Orde.

Vier sprekers met ervaring op het gebied van zogeheten 'rule of law promotion' in het buitenland, oftewel rechtsstaatbevordering, waren het erover eens. Je moet je in het ontvangende land niet presenteren als degene die even komt vertellen hoe de zaken geregeld moeten worden. Luisteren, overleggen, het aanleveren van nieuwe gezichtspunten: dát zijn de kernbegrippen.

Maxime Ferschtman, regelmatig werkzaam in Kaukasuslanden: 'Je moet nooit zeggen: ik kom hier lesgeven.' Winfried van den Muijsenbergh, veel actief geweest in Tsjechië: 'Met bescheidenheid in de hand kunnen we wat doen.' En ingelast spreker Gijs Scholtens, onlangs terug-

gekeerd uit Uruzgan (Afghanistan): 'We moeten hún systeem laten werken, niet ons systeem opdringen.'

Er blijkt een term te bestaan voor de meer opdringerige vormen van juridische hulpverlening: *legal transplant*. De Indonische Bivitri Susanti van het Centre for Indonesian Law and Policy Studies verhaalde over een project waarbij een buitenlandse mogelijkheid een wetboek liet vertalen en probeerde dit erdoor te drukken met een zak geld in het vooruitzicht. Niet doen, was haar boodschap. 'Het lokale perspectief moet erbij worden betrokken, anders heeft het geen zin.'

Komt een deskundige met de juiste attitude binnen, dan valt er soms veel te bereiken in relatief korte tijd, zo bleek tijdens de goed bezochte studiemiddag. Marlon Krans zat namens Artsen zonder Grenzen ongeveer vijf maanden in Paramaribo met als doel om de penibele situatie van minderjarige verdachten in Suriname te verbeteren. Die zitten met zes tot zeven verdachten op een cel, krijgen veelal pas een advocaat op de zitting en het voorarrest duurt soms 'ongelooflijk lang'. Betrokkenen in Suriname erkenden het probleem, en dus werd met behulp van alle betrokkenen

een piketregeling opgezet. Jeugdverdachten worden inmiddels binnen 24 uur bezocht door een advocaat. Verder wordt er is een nieuwe jeugdinrichting gebouwd en is er een systeem van alternatieve straffen opgezet. In totaal beslaat het project van Artsen zonder Grenzen twee jaar.

Geld van de leden

Na de pauze ging voormalig deken Jeroen Brouwer in op de vraag in hoeverre er een rol voor de Orde is weggelegd bij rechtsstaatbevordering. Volgens hem moet die rol bescheiden zijn. Advocaten zijn verplicht lid van de beroepsorganisatie, en het geld is van de leden. 'Dus moet je vooral denken aan faciliteren, bijvoorbeeld publiciteit in het *Advocatenblad* en het aanbieden van instrumenten waar wij ervaring mee hebben opgedaan, zoals de klachten- en geschillenregeling of de kwaliteitszorg.'

Kees Kouwenaar van het Centre for International Legal Cooperation (CILC) pleitte aan het eind voor een actievere rol. 'Ik zou willen dat de Orde aan tafel gaat zitten met het ministerie van Buitenlandse Zaken. De Orde hoeft helemaal niet aan het geld van de leden te komen.' (LW)

“ Het is gezegd

Het vergt (...) slechts de afschaffing van het civiele procesmonopolie. Daarmee blijft de advocatuur gewoon nog net zo rottig als de overige maatschappelijke geledingen, evenwel zonder voormeld jaloers makend en omzet scheppend voorrecht. *Advocaat Georg van Daal bepleit afschaffing van het procesmonopolie in NJB, 31 augustus*

De vrouwen die ik hier langs zie komen, hebben niet alleen betere cijfers, ze zijn ook gedreven. *Mirjam de Blécourt van Baker & McKenzie over de betere beloning van jonge vrouwen in de advocatuur. Het Financieel Dagblad, 22 augustus*

Ongetwijfeld een gekke, originele man op familiebestjes en voor zijn burens. Maar voor ons tv-kijkers intussen toch net iets te veel die exponent van de excentrieke tv-advocaat. *Televisierecensent Wim de Jong over het debuut van Theo Hiddema bij De Wereld Draait Door, de Volkskrant, 4 september*

Slechts 99 procent van de advocaten bezorgt de rest een slechte naam. *Publicist Paul Ruijs komt binnenkort met een boek over de zaak-Brongers. Nieuwe Revu, nummer 35, augustus*